

ZAKON

O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Zaštita i spašavanje obuhvata skup mjera i radnji koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i sprječavanja opasnosti od prirodnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, hemijskih, bioloških, nuklearnih i radioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća, kao i spašavanja građana i materijalnih dobara ugroženih njihovim djelovanjem.

Član 2

Poslovi zaštite i spašavanja su od posebnog interesa za Crnu Goru.

Član 3

Zaštitu i spašavanje sprovode: državni organi, jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština), privredna društva, preduzetnici i druga pravna i fizička lica.

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- katastrofa je svaka prirodna nepogoda, požar, tehničko-tehnološka nesreća, hemijska, biološka, nuklearna i radiološka kontaminacija, posljedica nastala ratnim razaranjem i terorizmom, epidemija, epizootija i epifitotija, koje veličinom ili intenzitetom ozbiljno ugrožavaju zdravlje i ljudske živote ili izazivaju štetu na imovini veće vrijednosti i životnoj sredini, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti redovnim djelovanjem državnih organa i organa opštine, na čijem području je događaj nastao;
- veća nesreća je događaj koji svojim mogućim razvojem može poprimiti razmjere katastrofe kad, zbog intenziteta i razvoja, operativne jedinice za zaštitu i spašavanje koje na području njegovog nastanka vrše zaštitu i spašavanje kao redovnu aktivnost ne mogu spriječiti širenje tog događaja ili pravovremeno otkloniti njegove posljedice;
- prirodna nepogoda je događaj izazvan nekontrolisanim djelovanjem prirodnih sila koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i životinja i izazivaju štete na imovini i životnoj sredini (zemljotresi, poplave, zemljana klizišta, požari, sniježne lavine, nanosi, munje, rušenje visokih brana i nasipa, suše, atmosferske i druge nepogode);
- tehničko-tehnološka nesreća je događaj koji je rezultat određenih previda i grešaka prilikom izvršavanja privrednih i drugih aktivnosti ili nepažnje prilikom rukovanja opasnim materijama i sredstvima u proizvodnji, skladištenju i transportu (požari, veće nesreće u drumskom, željezničkom, vazdušnom i pomorskom saobraćaju, nesreće u rudnicima, industrijske nesreće izazvane eksplozijama i drugim tehničko-tehnološkim razlozima, padanje radioaktivnih kiša, dizanje prašine i stvaranje taloga, izlivanje nafte i naftnih derivata i drugih otrovnih hemikalija, eksplozije gasova i zapaljivih tečnosti, kao i drugih zapaljivih materija koje sa vazduhom stvaraju eksplozivne smjese i drugih eksplozivnih materijala većih razmjera);
- akcident je nesreća koja je izazvana tehničko-tehnološkim procesom, čije posljedice prelaze okvire tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nastala;
- incident je nesreća koja je nastala u tehničko-tehnološkom procesu, čije posljedice ne prelaze okvire tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nastala;

- epidemija, epizootija i epifitotija su događaji koji dovode do intenzivnih i masovnih pojava određenih oboljenja kod ljudi, životinja i biljaka;
- procjena ugroženosti je kvalitativna i kvantitativna analiza podataka o mogućim opasnostima od nastanka prirodnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, hemijskih, bioloških, nuklearnih i radioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, kao i epidemija, epizootija i epifitotija, sa predviđanjima o njihovom mogućem daljem toku i posljedicama, predlogom stepena zaštite od rizika i predlogom preventivnih i drugih mjera za zaštitu i spašavanje;
- upravljanje u zaštiti i spašavanju je određivanje osnovnog cilja i plansko povezivanje učesnika zaštite i spašavanja u jedinstvenu cjelinu radi izvršavanja poslova, utvrđivanje strategije za postizanje tog cilja i izvršavanje zadataka;
- pripravnost je pravovremeno preduzimanje svih aktivnosti kojima se povećava i unapređuje efikasnost postojećih operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje za preduzimanje mjera zaštite i spašavanja;
- mobilizacija je aktivnost kojom se operativne jedinice za zaštitu i spašavanje prevode u stanje pripravnosti za organizovano uključivanje u sprovođenje mjera za zaštitu i spašavanje;
- koordiniranje je usklađivanje djelovanja svih učesnika u aktivnostima zaštite i spašavanja;
- komandovanje je oblik rukovođenja postavljen na principima subordinacije u dodjeljivanju zadataka i pri izvršavanju mjera i aktivnosti u zaštiti i spašavanju;
- spašavanje je preduzimanje mjera za zaštitu ljudi čiji je život ili zdravlje ugroženo, kao i životinja, biljaka, imovine i kulturnog nasljeđa od posljedica prirodnih nepogoda, požara, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća odnosno rizika;
- pomoć obuhvata preduzimanje mjera i pružanje usluga stručnih lica, spasilačkih jedinica i službi, upotrebu zaštitne i spasilačke opreme i sredstava za pomoć;
- otklanjanje posljedica podrazumijeva radnje koje se preduzimaju radi eliminisanja štetnih posljedica i normalizacije života na području zahvaćenom rizikom;
- opasna materija je svaka materija u čvrstom, gasovitom ili tečnom stanju koja može ugroziti životnu sredinu, život ili zdravlje ljudi, odnosno izazvati uništavanje ili oštećenje imovine, sa štetnim posljedicama za životnu i radnu sredinu;
- rizik je stvarna ili moguća opasnost ili izlaganje opasnosti ljudi, životinja, biljaka, imovine i životne sredine od prirodnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, hemijskih, bioloških, nuklearnih i radioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, kao i od epidemija, epizootija i epifitotija;
- hitna situacija je situacija u kojoj fizičko ili pravno lice ima potrebu za hitnom medicinskom i drugom odgovarajućom pomoći;
- sredstva za pomoć su životne namirnice, voda za piće, odjeća, obuća, lijekovi i drugi predmeti, odnosno sredstva koja su namijenjena za pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu radi olakšavanja njegovog života.

II. SISTEM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Sadržaj i aktivnosti

Član 5

Sistem zaštite i spašavanja građana i materijalnih dobara obuhvata planiranje, pripremanje i sprovođenje zaštite i spašavanja.

Sistem zaštite i spašavanja ostvaruje se organizovanim aktivnostima i postupanjima preventivnog i operativnog karaktera koje pripremaju i sprovode Crna Gora, opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica.

Član 6

Državni organi, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da planski organizuju i sprovode preventivne i operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje.

Član 7

Za efikasnu zaštitu stanovništva i materijalnih dobara od mogućih rizika, državni organi, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica obavezno obezbjeđuju sredstva za zaštitu i spašavanje i sredstva za pomoć, kao i lica obučena za zaštitu i spašavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 8

Preventivne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje su:

- 1) izrada procjene ugroženosti od mogućih rizika;
- 2) izrada planova za zaštitu i spašavanje;
- 3) uređivanje prostora i izgradnja objekata koji su u funkciji zaštite i spašavanja;
- 4) uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja;
- 5) obezbjeđivanje materijalnih sredstava, lica i drugih resursa potrebnih za izvršavanje planiranih aktivnosti.

Član 9

Operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje su:

- 1) aktivnosti i postupanja u slučaju neposredne prijetnje od rizika;
- 2) aktivnosti i postupanja za vrijeme rizika;
- 3) aktivnosti i postupanja za otklanjanje posljedica.

Član 10

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno sprovode u slučaju neposredne prijetnje od rizika su naročito:

- 1) prikupljanje podataka o mogućem riziku;
- 2) stavljanje u funkciju sistema za javljanje i obavješćavanje učesnika u zaštiti i spašavanju;
- 3) obavješćavanje stanovništva, kao i nadležnih organa i odgovornih lica zaduženih za zaštitu i spašavanje;
- 4) povećanje interventne spremnosti i aktiviranje nadležnih organa i operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje;
- 5) obezbjeđivanje javnog reda i mira na ugroženom području;
- 6) preduzimanje drugih mjera povezanih sa zaštitom i spašavanjem.

Član 11

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno preduzimaju za vrijeme rizika su, naročito:

- 1) aktiviranje jedinica za zaštitu i spašavanje;
- 2) sprovođenje evakuacije i zbrinjavanje stanovništva i materijalnih dobara;
- 3) sprječavanje širenja rizika i posljedica rizika;
- 4) koordinacija aktivnosti učesnika u zaštiti i spašavanju.

Član 12

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno sprovode za otklanjanje posljedica rizika su, naročito:

- 1) procjena štete i posljedica;
- 2) sanacija područja zahvaćenog rizikom;
- 3) obezbjeđivanje i pružanje neophodne pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu;
- 4) sprovođenje zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera;
- 5) sprovođenje odgovarajuće zaštite životinja i biljaka i životinjskih i biljnih proizvoda;
- 6) organizovanje snabdijevanja sredstvima za pomoć i pružanja komunalnih usluga, radi brzog normalizovanja života.

Operativne jedinice

Član 13

Zaštitu i spašavanje vrše operativne jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: operativne jedinice).

Član 14

Operativne jedinice su:

- jedinice civilne zaštite;
- jedinice za zaštitu i spašavanje opština (vatrogasne jedinice, jedinice za pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu i druge jedinice za zaštitu i spašavanje), organizovane kao opštinske službe za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: službe zaštite);
- specijalističke jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: specijalistička jedinica);
- dobrovoljne jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: dobrovoljna jedinica);
- jedinice za zaštitu i spašavanje privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika (u daljem tekstu: preduzetna jedinica);
- jedinica za gašenje požara iz vazduha.

Član 15

Pripadnici operativnih jedinica imaju odgovarajuća zvanja i dužni su da za vrijeme vršenja dužnosti nose uniformu, a u toku aktivnosti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara dužni su da nose i zaštitnu i spasilačku opremu.

Zvanja, oznake zvanja, uniformu i zaštitnu i spasilačku opremu pripadnika operativnih jedinica propisuje ministarstvo nadležno za poslove zaštite i spašavanja u vanrednim situacijama (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 16

Zaposleni u Ministarstvu na poslovima zaštite i spašavanja dužni su da imaju položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite i spašavanja.

Program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom kojim se uređuje polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima.

Član 17

Pripadnici operativnih jedinica dužni su da se stručno osposobljavaju i usavršavaju.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica vrši Ministarstvo.

Operativne jedinice, nakon sprovođenja programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja njihovih pripadnika, najmanje jedanput godišnje, organizuju provjeru njihovog znanja i o tome vode evidenciju.

Praktična obuka, sprovodi se u opštinskim službama zaštite koje za to ovlasti Ministarstvo.

Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja pripadnika operativnih jedinica, način sprovođenja programa i provjere znanja u oblasti zaštite i spašavanja, kao i način vođenja evidencija utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 18

Pripadnicima službe zaštite (u daljem tekstu: profesionalni spasioци) i zaposlenim na poslovima zaštite i spašavanja u Ministarstvu, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i odgovornosti, obezbjeđuju se sredstva za zarade uvećana do 30% u odnosu na sredstva koja se obezbjeđuju za zarade zaposlenih u ostalim organima državne uprave, odnosno organima opštine.

Radna mjesta na kojima zaposleni u Ministarstvu ostvaruju uvećanje zarade iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Profesionalnim spasiocima se, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i njihove štetnosti po zdravlje, staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, četiri mjeseca za svakih 12 mjeseci provedenih na radu.

Zaposlenim u Ministarstvu na poslovima zaštite i spašavanja se, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i njihove štetnosti po zdravlje, na pojedinim radnim mjestima, staž osiguranja računa u uvećanom trajanju.

Radna mjesta iz stava 4 ovog člana, na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, kao i stepen uvećanja staža utvrđuju se propisom Vlade.

Član 19

Za posebne zasluge u razvoju sistema zaštite i spašavanja i iskazanu ličnu požrtvovanost u sprovođenju zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara učesnicima zaštite i spašavanja Ministarstvo može dodijeliti nagrade i priznanja.

Način i postupak dodjele nagrada i priznanja, kao i izgled i sadržaj priznanja iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 20

Ministarstvo je dužno da pripadnike operativne jedinice za gašenje požara iz vazduha, a opština profesionalne spasioce, osigura za slučaj smrti, trajnog gubitka opšte radne sposobnosti i privremene nesposobnosti za rad, koja može nastupiti kao posljedica nesreće nastale prilikom zaštite i spašavanju ljudi i imovine, na vježbama ili za vrijeme školovanja.

Javljanje i obavješćavanje

Član 21

Ministarstvo, preko jedinstvenog operativnog komunikacionog centra (u daljem tekstu: OKC 112), u hitnim situacijama prima pozive u vezi neposredne prijetnje od rizika i nastanka rizika i putem sredstava veze, primjenom standardnih operativnih postupaka, hitno obavješćava nadležne organe i druge učesnike zaštite i spašavanja i koordinira djelovanje po pozivu.

OKC 112 djeluje kao jedinstveni komunikacioni centar za sve pozive u hitnim situacijama na području Crne Gore.

Poslovi OKC 112 vrše se u posebnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.

Ministarstvo daje službena saopštenja o opasnostima nastupanja vanrednog stanja, njihovom obimu i aktivnostima i mjerama koje je neophodno preduzeti u zaštiti i spašavanju.

Način i postupak javljanja i obavješćavanja, jedinstveni znakovi za javljanje i obavješćavanje kao i drugi standardni operativni postupci iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 22

Za primanje poziva i obavještenja u vezi neposredne prijetnje od rizika i nastanka rizika, u javnoj telekomunikacionoj mreži Crne Gore, koristi se besplatni pozivni telefonski broj 112, kao jedinstveni evropski broj za hitne intervencije.

Obavještenje o mogućnosti korišćenja telefonskog broja 112, kao i znaci za javljanje i obavještanje moraju biti istaknuti na vidnom mjestu u zgradi u kojoj je smješten državni organ, organ opštine, privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, kao i u stambenoj zgradi.

Mediji i subjekti iz čl. 32, 49 i 50 ovog zakona dužni su da u slučaju potrebe besplatno ustupe korišćenje javne telekomunikacione mreže i sistema veza za prenos signala i obavještenja u slučaju neposredne prijetnje od rizika i nastanka rizika.

Član 23

Pružaoци javnih telekomunikacionih servisa dužni su da omoguće korisnicima javne telefonske mreže u Crnoj Gori besplatno pozivanje telefonskih brojeva za hitne intervencije, kao i broja 112, sa bilo kojeg telefonskog uređaja.

Pružaoци javnih telekomunikacionih servisa dužni su da OKC 112 dostave podatak o telefonskom broju i o lokaciji broja sa kojeg je poziv upućen.

Član 24

Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi, kao što su škole, saobraćajni terminali, sportske dvorane i stadioni, veliki trgovački centri, velika proizvodna i druga postrojenja, kao i privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz čl. 49 i 50 ovog zakona dužni su da uspostave i održavaju sistem javljanja i obavješćavanja i obezbijede povezanost sistema sa OKC 112.

Član 25

Vlasnici i korisnici drugih javnih i poslovnih objekata, kao i stambenih objekata dužni su da na tim objektima omoguće postavljanje instalacija i uređaja za javljanje i obavješćavanje.

III. VANREDNO STANJE

Član 26

Upravljanje u zaštiti i spašavanju, kao i efikasno i cjelovito funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja u katastrofama i većim nesrećama (u daljem tekstu: vanredno stanje) obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom.

Član 27

Vanredno stanje proglašava Skupština Crne Gore.

Vanredno stanje proglašava se odmah poslije saznanja za neposrednu opasnost od njegovog nastupanja, a može se proglasiti i pošto je nastupilo ako se opasnost nije mogla predvidjeti ili, ako zbog drugih okolnosti, nije moglo biti proglašeno odmah poslije saznanja za neposrednu opasnost od njegovog nastupanja.

Član 28

Vanredno stanje može se proglasiti za teritoriju Crne Gore, opštine, ili za dio njihove teritorije.

Vanredno stanje za Crnu Goru proglašava se ako postoji neposredna opasnost da će zahvatiti ili ako je već zahvatilo najmanje dvije opštine.

Vanredno stanje za opštinu proglašava se ako postoji neposredna opasnost da će zahvatiti ili ako je već zahvatilo dio ili cijelu opštinu.

Službena saopštenja o opasnostima nastupanja vanrednog stanja, njegovom obimu, aktivnostima i mjerama u zaštiti i spašavanju koje treba preduzeti daje Ministarstvo.

Član 29

Ministarstvo u vanrednim stanjima vrši poslove koordiniranja i komandovanja operativnim jedinicama, sprovođenja mobilizacije, pravovremenog obavješćavanja i kontrole sprovođenja propisanih mjera i aktivnosti u zaštiti i spašavanju, osim traganja i spašavanja na moru, i vodi evidencije o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u zaštiti i spašavanju u vanrednim stanjima.

Jedinica za gašenje požara iz vazduha organizuje se u okviru posebne organizacione jedinice Ministarstva.

Način organizovanja i djelovanja operativnih jedinica, koordiniranje, komandovanje i mobilizacija operativnih jedinica u zaštiti i spašavanju u vanrednim stanjima, evidencije i način vođenja evidencija o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u vanrednim stanjima utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 30

U aktivnostima zaštite i spašavanja u vanrednim stanjima, usklađeno sa djelovanjem operativnih jedinica, učestvuju policija i Vojska Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Učestvovanje policije i Vojske u aktivnostima zaštite i spašavanja u vanrednim stanjima usklađuje Ministarstvo, u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove policije i ministarstvom nadležnim za poslove odbrane.

Član 31

Ministarstvo može, ukoliko procijeni da rizik može poprimiti obilježje veće nesreće, radi sprječavanja nastanka vanrednog stanja, narediti aktiviranje operativnih jedinica i kada vanredno stanje nije proglašeno.

Član 32

Organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove meteorologije, hidrologije, seizmologije, traganja i spašavanja na moru, traganja i spašavanja prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu, nevladine organizacije i druga pravna lica registrovana za obavljanje poslova u oblasti elektroenergetskih sistema, zaštite životne sredine, izgradnje objekata, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, industrije, pomorstva, saobraćaja, održavanja puteva i komunalnih djelatnosti, zaštite zdravlja i veterinarske djelatnosti, kad utvrde opasnost od nastanka vanrednog stanja, dužni su da podatke o opasnosti odmah dostave Ministarstvu.

IV. PLANIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 33

Osnovni strateški dokument za upravljanje vanrednim stanjima je Nacionalna strategija za vanredna stanja (u daljem tekstu: Nacionalna strategija).

Nacionalna strategija sadrži: osnovna strateška rješenja i smjernice za smanjenje opasnosti nastupanja većih nesreća i katastrofa, koncept organizovanog djelovanja državnih organa, organa opštine, privrednih društava, drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica, radi sprječavanja nastupanja većih nesreća i katastrofa preventivnim djelovanjem i ublažavanja posljedica, kao i obaveze učesnika zaštite i spašavanja.

Član 34

Zaštita i spašavanje sprovodi se na osnovu planova za zaštitu i spašavanje.

Planovi za zaštitu i spašavanje su: nacionalni akcioni planovi za zaštitu i spašavanje u vanrednim stanjima (u daljem tekstu: nacionalni akcioni plan), opštinski planovi za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: opštinski plan) i planovi za zaštitu i spašavanje privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika (u daljem tekstu: preduzetni plan).

Planovi za zaštitu i spašavanje izrađuju se na osnovu elaborata o procjeni ugroženosti.

Elaborat iz stava 3 ovog člana čini sastavni dio plana za zaštitu i spašavanje.

Metodologija za izradu elaborata o procjeni ugroženosti, odnosno planova za zaštitu i spašavanje utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 35

Nacionalni akcioni planovi izrađuju se za sve rizike utvrđene Nacionalnom strategijom.

Opštinski planovi izrađuju se za opštinu, u skladu sa Nacionalnom strategijom i nacionalnim akcionim planovima.

Planovima iz st. 1 i 2 ovog člana naročito se utvrđuju:

- vrste rizika;
- mjere za zaštitu i spašavanje;
- operativne jedinice;
- ljudski resursi i materijalno-tehnička sredstva koje je moguće angažovati za popunjavanje operativnih jedinica;
- način sprovođenja pripravnosti i način mobilizacije operativnih jedinica;
- odgovornost i ovlašćenja za upravljanje u zaštiti i spašavanju;
- djelovanje operativnih jedinica i drugih učesnika zaštite i spašavanja;
- način održavanja reda i bezbjednosti prilikom intervencija;
- način otklanjanja posljedica rizika;
- način obezbjeđivanja finansijskih sredstava za sprovođenje plana;
- druge mjere i aktivnosti potrebne za sprovođenje zaštite i spašavanja.

Opštinski planovi za zaštitu i spašavanje čine sastavni dio nacionalnih akcionih planova.

Preduzetni planovi izrađuju se za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, u skladu sa ovim zakonom, i moraju biti usaglašeni sa nacionalnim akcionim planovima i sa opštinskim planovima.

V. PRAVA I OBAVEZE UČESNIKA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Prava i obaveze državnih organa

Član 36

Vlada:

- donosi Nacionalnu strategiju;
- donosi odluku o obezbjeđivanju materijalnih rezervi za potrebe zaštite i spašavanja;
- odlučuje o slanju humanitarne pomoći za zaštitu i spašavanje drugim državama, kao i o prihvatanju humanitarne pomoći od drugih država;
- određuje koordinacioni tim za upravljanje u vanrednim stanjima;
- naređuje mobilizaciju u vanrednim stanjima;
- odlučuje o evakuaciji stanovništva u vanrednim stanjima;
- utvrđuje visinu naknade štete nastale u vanrednim stanjima;
- podnosi izvještaj Skupštini Crne Gore i predsjedniku Crne Gore o vrsti, uzroku i veličini nastalog vanrednog stanja, o preduzetim mjerama i aktivnostima na zaštiti i spašavanju i o procjenama vezanim za dalji mogući razvoj situacije;
- podnosi godišnji izvještaj o radu nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore;
- određuje Dan zaštite i spašavanja;

- vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 37

Ministarstvo:

- predlaže Nacionalnu strategiju;
- donosi nacionalne akcione planove za zaštitu i spašavanje;
- daje saglasnost na opštinske planove, kao i na preduzetne planove, po pribavljenom mišljenju opštine;
- utvrđuje programe za opremanje i razvoj sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, daje uputstva za upravljanje u zaštiti i spašavanju i predlaže mjere učesnicima zaštite i spašavanja;
- prati i analizira stanje u oblasti zaštite i spašavanja;
- prikuplja podatke o prijetnjama, uzrocima i posljedicama vanrednih stanja;
- vrši kontrolu mobilnosti i interventne spremnosti operativnih jedinica;
- vrši inspekcijski nadzor nad objektima i instalacijama u vezi primjene mjera zaštite od požara, eksplozija i drugih rizika koji mogu ugroziti ljude i materijalna dobra;
- propisuje tehničke standarde sistema zaštite i spašavanja u skladu sa međunarodnim standardima;
- sarađuje sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama i institucijama;
- odlučuje o slanju u inostranstvo operativnih jedinica na obuku, vježbe i humanitarne aktivnosti, uz saglasnost Glavnog grada, Prijestonice i opština;
- traži pomoć od drugih država u slučaju nastanka vanrednog stanja;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 38

Drugi državni organi:

- vrše procjenu opasnosti nastupanja vanrednih stanja, u okviru svojih nadležnosti;
- obezbjeđuju osposobljavanje zaposlenih i preduzimaju mjere i aktivnosti potrebne za efikasno izvršavanje poslova zaštite i spašavanja u slučaju vanrednog stanja;
- obezbjeđuju pravovremenu pripremu i davanje Ministarstvu podataka i informacija od značaja za zaštitu i spašavanje;
- vrše i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 39

Organ državne uprave nadležan za poslove hidrometeorologije dužan je da Ministarstvu pruži stručnu pomoć i dostavi meteorološke i hidrološke informacije, prognoze i upozorenja o uslovima koji prethode atmosferskim i hidrološkim elementarnim nepogodama i akcidentnim zagađenjima vazduha i voda, kao i o toku njihovog trajanja.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju meteorološka i hidrološka mjerenja i osmatranja dužna su da raspoložive podatke i informacije o stanju voda i atmosfere, prikupljene u zoni i u vrijeme dejstva pojava koje prouzrokuju nepogode i akcidente iz stava 1 ovog člana, dostavljaju organu državne uprave nadležnom za poslove hidrometeorologije i Ministarstvu.

Član 40

Organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije dužan je da Ministarstvu daje saopštenja i stručne informacije u vezi sa nastankom zemljotresa, kao i prognozu vrste i obima posljedica njihovog dejstva na lica, imovinu i životnu sredinu.

U slučaju nastanka vanrednog stanja prouzrokovanog razornim zemljotresom, organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije i Ministarstvo dužni su da sačine analizu efekata razornog zemljotresa na ljudima, građevinskim objektima i životnoj sredini na ugroženom području.

Organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije i Ministarstvo dužni su da Vladi, najkasnije u roku od 30 dana od nastanka razornog zemljotresa, dostave detaljni izvještaj sa analizom vanrednog stanja izazvanog dejstvom razornog zemljotresa i njegovih razornih efekata.

Prava i obaveze opštine

Član 41

Opština, u ostvarivanju prava i obaveza u oblasti zaštite i spašavanja:

- najmanje jednom godišnje, razmatra stanje zaštite i spašavanja;
- utvrđuje izvore i način finansiranja sistema zaštite i spašavanja na svom području;
- donosi opštinski plan;
- organizuje i oprema službu zaštite;
- odlučuje o visini sredstava iz budžeta za naknadu štete prouzrokovane rizikom;
- određuje, na osnovu procjene opasnosti od nastanka tehničko-tehnološke ili druge nesreće, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike koji su u obavezi da organizuju preduzetne jedinice, uz saglasnost Ministarstva;
- vrši i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene zakonom.

Član 42

U slučaju neposredne prijetnje od rizika ili za vrijeme rizika na području opštine, predsjednik opštine ima pravo i obavezu da mobilise sve ljudske i materijalne resurse sa područja te opštine, u skladu sa opštinskim planom.

Mobilisana lica u skladu sa stavom 1 ovog člana imaju pravo na naknadu troškova iz budžeta opštine, u skladu sa propisom opštine.

U slučaju kada služba zaštite, preduzetne i druge operativne jedinice na području opštine nijesu u mogućnosti da uklone rizik, Ministarstvo je dužno da pruži odgovarajuću pomoć opštini, na njen zahtjev.

Član 43

Služba zaštite je profesionalna služba organizovana u skladu sa posebnim zakonom.

Služba zaštite vrši naročito sljedeće poslove:

- pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu;
- gašenje požara i spašavanje prilikom požara;
- spašavanje iz ruševina, zemljanih klizišta i sniježnih lavina;
- spašavanje prilikom poplava i drugih vremenskih nepogoda i ekoloških i drugih nesreća na moru, rijekama i jezerima;
- spašavanje u planinama;
- spašavanje u jamama;
- spašavanje prilikom saobraćajnih nesreća;
- spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu;
- spašavanje prilikom rudarskih nesreća.

Član 44

Rad službe zaštite zasniva se na principima komandovanja.

Službom zaštite rukovodi komandir službe.

Komandir službe može da bude lice koje ima najmanje VII stepen stručne spreme tehničke struke, položen stručni ispit za vršenje poslova rukovođenja službom zaštite i pet godina radnog iskustva na poslovima zaštite i spašavanja.

Program i način polaganja stručnog ispita iz stava 3 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 45

Službe zaštite dužne su da vode propisanu evidenciju o svim svojim aktivnostima na zaštiti i spašavanju.

Službe zaštite dužne su da Ministarstvu i predsjedniku opštine dostavljaju godišnji izvještaj o radu.

Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 46

Profesionalni spasilac, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, mora da ispunjava i posebne uslove, i to:

- 1) da ima najmanje III stepen stručne spreme i položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite i spašavanja;
- 2) da nije stariji od 25 godina života prilikom prvog zasnivanja radnog odnosa u službi zaštite;
- 3) da je psihički i fizički sposoban za vršenje poslova zaštite i spašavanja.

Program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1 tačka 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Psihofizičke sposobnosti za vršenje poslova iz stava 1 tačka 3 ovog člana utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

Prava i obaveze privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika

Član 47

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da, pod uslovima i na način propisan zakonom, učestvuju u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i da stave na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga potrebna sredstva za zaštitu i spašavanje.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da u sprovođenju mjera zaštite i spašavanja postupaju u skladu sa zakonom, planovima za zaštitu i spašavanje i opštim aktima.

Član 48

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da upoznaju zaposlene sa planiranim mjerama pripravnosti za zaštitu i spašavanje i za otklanjanje posljedica rizika.

Član 49

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju djelatnost koja može ugroziti život ili zdravlje ljudi ili životnu sredinu, a naročito pravna lica koja vrše poslove proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i vode, kao i pravna lica iz člana 50 ovog zakona, dužna su da izrade preduzetne planove.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da, u skladu sa preduzetim planovima, opreme i osposobe za djelovanje određeni broj zaposlenih i da omoguće njihovo učešće u operativnim jedinicama, na poziv Ministarstva, odnosno nadležnog organa opštine.

Član 50

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji proizvode, prevoze, prerađuju, skladište ili u tehnološkom procesu postupaju sa opasnim materijama dužni su da obavještavaju Ministarstvo o vrstama i količinama opasnih materija kojima raspolažu i drugim podacima od značaja za zaštitu i spašavanje, bez naknade.

Podaci iz stava 1 ovog člana su povjerljivi podaci i mogu se koristiti samo za potrebe zaštite i spašavanja.

Član 51

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koji imaju preduzetne jedinice dužni su da ih, u slučaju vanrednog stanja, stave na raspolaganje Ministarstvu.

Prava i obaveze građana

Opšta prava i obaveze

Član 52

Građanin je dužan da se brine za svoju ličnu bezbjednost i zaštitu i da sprovodi mjere lične i kolektivne zaštite.

Pod mjerama lične i kolektivne zaštite podrazumijevaju se posebno samopomoć i prva pomoć, premještanje lica, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih lica, kao i druge mjere zaštite i spašavanja koje ne trpe odlaganje.

Sprovođenje mjera lične i kolektivne zaštite zasniva se na načelu solidarnosti i kolektivne pomoći građana.

Član 53

Građanin je dužan da sprovodi mjere zaštite i spašavanja i da učestvuje u zaštiti i spašavanju, na način propisan zakonom.

Član 54

Građanin ima pravo i obavezu da se osposobljava za zaštitu i spašavanje.

Građani se za zaštitu i spašavanje osposobljavaju i usavršavaju putem:

- redovnog sistema vaspitanja i obrazovanja;
- sistema i programa informativno-promotivnog i obrazovnog djelovanja;
- programa osposobljavanja koje sprovode humanitarne organizacije i nevladine organizacije, koje se bave određenim oblicima zaštite i spašavanja;
- pripreme i sprovođenja odgovarajućih vježbi za zaštitu i spašavanje.

Član 55

Građanin ima pravo na potpunu i pravovremenu informaciju o mogućnosti nastanka rizika, kao i o načinu i mjerama koje treba preduzeti radi zaštite i spašavanja.

Civilna zaštita

Član 56

Civilna zaštita je dio jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja u vanrednim stanjima.

Civilnu zaštitu čine jedinice civilne zaštite, zaštitna i spasilačka oprema, objekti i uređaji.

Član 57

Građanin je obveznik civilne zaštite.

Obaveza učestvovanja u civilnoj zaštiti počinje sa navršениh 18 godina života i traje do navršene 63 godine starosti (muškarci) odnosno 55 godina (žene).

U civilnu zaštitu ne raspoređuju se:

- 1) lica raspoređena u Vojsci;
- 2) zaposleni u organima državne uprave raspoređeni na poslovima odbrane, zaštite i spašavanja, policijskim poslovima i poslovima izvršenja krivičnih sankcija, kao i zaposleni u privrednim društvima i drugim pravnim licima raspoređeni na poslovima odbrane;
- 3) zaposleni u pravosudnim organima;
- 4) trudnice, majke, samohrani roditelji i staraoci koji imaju, odnosno vrše starateljstvo nad jednim dijeteom mlađim od sedam godina života, odnosno dvoje ili više djece mlađe od 10 godina života;
- 5) lica kod kojih je utvrđena nesposobnost za učešće u civilnoj zaštiti;
- 6) staraoci starih i iznemoglih lica;
- 7) strani državljani.

Član 58

Zdravstvenu sposobnost građana za obavljanje zadataka civilne zaštite utvrđuju nadležne zdravstvene ustanove, u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

Član 59

U civilnoj zaštiti dobrovoljno mogu učestvovati svi muškarci i žene stariji od 15 godina života, sa pravima i dužnostima pripadnika civilne zaštite.

Član 60

Pripadnicima civilne zaštite izdaje se knjižica civilne zaštite.

Oblik i sadržaj knjižice iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 61

Građani su dužni da jedinicama civilne zaštite daju na korišćenje vozila, mašine, opremu i druga materijalna sredstva, zemljište, objekte, uređaje i izvore energije (u daljem tekstu: materijalna obaveza) potrebne za zaštitu i spašavanje u vanrednim stanjima, ukoliko nijesu predmet materijalne obaveze za potrebe odbrane.

Materijalnom obavezom se smatra i postavljanje sredstava i uređaja za posmatranje, javljanje i obavješćavanje na poslovnim i drugim zgradama, a izuzetno i na stambenim zgradama, ako ta sredstva i uređaje nije moguće postaviti na drugim objektima.

Građanin kome je određena materijalna obaveza ne smije spriječiti postavljanje sredstava i uređaja iz stava 2 ovog člana.

Materijalna obaveza može se odrediti i pravnim licima i preduzetnicima, izuzev za sredstva i opremu koji su raspoređeni za potrebe odbrane zemlje ili su namijenjeni za zdravstvenu zaštitu, odnosno za zaštitu i spašavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 62

Visina naknade za izvršavanje materijalne obaveze, kao i naknade za oštećena, uništena ili nestala sredstva data u izvršavanju materijalne obaveze u vanrednim stanjima utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 63

Građanin koji je obveznik civilne zaštite ili materijalne obaveze mora se odazvati pozivu Ministarstva na određenom mjestu i u određeno vrijeme, odnosno izvršiti materijalnu obavezu na osnovu poziva Ministarstva.

Ako se lice iz stava 1 ovog člana ne odazove na poziv i ne opravda izostanak, može se izdati nalog za njegovo privođenje, uz asistenciju policije.

Specijalističke jedinice

Član 64

Specijalističke jedinice čine građani koji dobrovoljno vrše aktivnosti zaštite i spašavanja organizovani u spasilačka društva, organizacije Crvenog krsta, planinarske službe spašavanja, speleološka društva, ronilačka društva, kinološka društva, izviđačke i skautske organizacije, klubove radio-amatera i druga slična društva.

Specijalističke jedinice dužne su da učestvuju u zaštiti i spašavanju u vanrednim stanjima na poziv Ministarstva.

Učesnici u aktivnostima zaštite i spašavanja iz stava 1 ovoga člana imaju pravo na naknadu troškova, u skladu sa propisom Ministarstva.

Član 65

Ministarstvo, u cilju efikasne upotrebe i koordiniranog djelovanja u vanrednim stanjima, zaključuje ugovore sa specijalističkim jedinicama, kojim se određuju: dežurstvo specijalističkih jedinica, neposredne aktivnosti tokom zaštite i spašavanja, naknada za njihovo dežurstvo i aktivnosti i druga pitanja od značaja za sprovođenje zaštite i spašavanja.

Specijalističke jedinice dužne su da sredstva od ugovorene naknade iz stava 1 ovog člana, u iznosu od 50%, koriste za nabavku nove opreme i usavršavanje i osposobljavanje svojih pripadnika.

Način upotrebe specijalističkih jedinica i način utvrđivanja visine naknade za njihovo dežurstvo i aktivnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 66

Crveni krst Crne Gore, kao dio sistema zaštite i spašavanja u vanrednim stanjima, naročito:

- vrši poslove službe traženja radi prikupljanja i evidentiranja podataka o evakuisanim, izbjeglim, raseljenim i nestalim licima;
- učestvuje u prihvatu i smještaju evakuisanog stanovništva, izbjeglih i raseljenih lica, pružanju pomoći u sprovođenju drugih mjera koje mogu doprinijeti zbrinjavanju nastradalog i ugroženog stanovništva, izbjeglih i raseljenih lica;
- pokreće, organizuje, sprovodi ili učestvuje u akcijama solidarnosti za pomoć ugroženim licima;
- organizuje i osposobljava ekipe za djelovanje u oblasti socijalne zaštite, higijensko-epidemiološke zaštite, njege povrijeđenih i oboljelih, spašavanja na vodi i planini i psihosocijalnu podršku stanovništvu i
- vrši popularisanje i organizuje akcije dobrovoljnog davanja krvi, u saradnji sa zdravstvenim ustanovama za transfuziju krvi, vodi evidenciju o dobrovoljnim davaocima krvi, utvrđuje uslove za dodjelu priznanja dobrovoljnim davaocima krvi i dodjeljuje priznanja.

Dobrovoljne jedinice

Član 67

Radi organizovanog dobrovoljnog učestvovanja građana u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih vanrednim stanjima, kao i radi propagiranja zaštite i spašavanja, privredna društva, preduzetnici i druga pravna i fizička lica mogu organizovati dobrovoljne jedinice.

Član 68

U dobrovoljnim jedinicama mogu učestvovati i profesionalni spasioci.
Dobrovoljnom jedinicom rukovodi lice koje ispunjava uslove iz člana 44 stav 3 ovog zakona.

Član 69

Profesionalni spasioci koji učestvuju u dobrovoljnim jedinicama imaju ista prava, obaveze i odgovornosti koje imaju kao pripadnici službe zaštite.

Član 70

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da dobrovoljnim jedinicama obezbijede sredstva za izvršenje obaveza predviđenih nacionalnim akcionim planom.
U dobrovoljnim jedinicama mora se obezbijediti neprekidno dežurstvo.

Član 71

Članovi dobrovoljnih jedinica angažovani u zaštiti i spašavanju imaju, za vrijeme odsustvovanja sa rada, pravo na naknadu.
Naknadu iz stava 1 ovog člana isplaćuju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici kod kojih su zaposleni članovi dobrovoljnih jedinica, u visini njihove zarade.
Sredstva isplaćena u skladu sa stavom 2 ovog člana padaju na teret opštine na čijoj teritoriji je vršena zaštita i spašavanje, odnosno na teritoriji na kojoj su djelovale dobrovoljne jedinice.
Pripadnici dobrovoljnih jedinica koji su nezaposleni, za učestvovanje u akcijama zaštite i spašavanja mogu od opštine da zahtijevaju naknadu, u roku od 30 dana od dana završetka akcije zaštite i spašavanja, u visini koju određuje opština.

Član 72

Dobrovoljne jedinice dužne su da vode evidenciju o svim aktivnostima na zaštiti i spašavanju.
Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.
Dobrovoljne jedinice dužne su da Ministarstvu i predsjedniku opštine dostavljaju godišnji i mjesečni izvještaj o radu.

Član 73

Radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, dobrovoljne jedinice za zaštitu i spašavanje mogu se udruživati u savez dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje, u skladu sa zakonom.
Savez dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje naročito:

- 1) inicira predlaganje mjera za unaprjeđenje zaštite i spašavanja;
- 2) pruža stručnu pomoć dobrovoljnim jedinicama za zaštitu i spašavanje;
- 3) brine se o stručnom osposobljavanju pripadnika dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje;
- 4) inicira donošenje pravila kojima se regulišu pojedina pitanja, za koja su članovi zainteresovani da budu jedinstveno regulisana.

VI. MJERE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

Član 74

Mjere za zaštitu i spašavanje su :

- 1) evakuacija;
- 2) sklanjanje;
- 3) zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva;
- 4) radiološka, hemijska i biološka zaštita;
- 5) spašavanje iz ruševina;
- 6) zaštita i spašavanje od poplava;
- 7) zaštita i spašavanje od požara;
- 8) zaštita od neeksplozivnih ubojnih i eksplozivnih sredstava;
- 9) prva medicinska pomoć;
- 10) zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla;
- 11) zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla;
- 12) traganje i spašavanje na moru;
- 13) traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu;
- 14) asanacija terena;
- 15) tehnička zaštita lica, prostora i objekata.

1) Evakuacija

Član 75

Evakuacijom se vrši plansko, organizovano i kontrolisano premještanje stanovništva i materijalnih dobara Crne Gore iz ugroženih u relativno bezbjedna područja.

Evakuacija se izvodi ukoliko drugim mjerama nije moguće spriječiti efekte rizika koji mogu dovesti do velikih ljudskih žrtava i materijalnih gubitaka.

Član 76

Stanovništvo područja na kome je naređena evakuacija mora se preseliti u drugu opštinu na određeno mjesto i u određeno vrijeme.

Preseljenje stanovništva u drugu opštinu ne smije da dovede do narušavanja izvršavanja njenih funkcija.

Troškovi smještaja evakuisanog stanovništva obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

2) Sklanjanje

Član 77

Sklanjanje obuhvata planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje skloništa, kao i sklanjanje stanovništva i materijalnih dobara.

Skloništa se planiraju i grade kao javna skloništa, u skladu sa zakonom.

Obavezu izgradnje javnih skloništa ima Crna Gora.

Mišljenje na planska dokumenta, kao i saglasnost na tehničku dokumentaciju, u pogledu primjene tehničkih normativa za izgradnju skloništa, daje Ministarstvo.

Tehnički normativi za izgradnju skloništa iz stava 4 ovog člana uređuju se propisom Ministarstva.

Član 78

Skloništa se grade kao dvonamjenski objekti, pri čemu se ne smije ugroziti njihova zaštitna funkcija.

O davanju skloništa na korišćenje za druge namjene odlučuje Ministarstvo.

U slučaju rizika, odnosno vanrednog stanja, sklonište mora da se odmah stavi u funkciju osnovne namjene.

Građevinski zahvati kojima se smanjuje zaštitna funkcija skloništa nijesu dozvoljeni.

Član 79

O održavanju skloništa stara se Ministarstvo.

Način održavanja skloništa iz stava 1 ovog člana, kao i način korišćenja skloništa iz člana 78 ovog zakona, bliže se uređuje propisom Ministarstva.

3) Zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva

Član 80

Zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva obuhvata prihvatanje, smještaj i obezbjeđivanje osnovnih uslova za život nastradalog i ugroženog stanovništva.

Crna Gora i opština su dužne da obezbijede smještaj i hitno zbrinjavanje stanovništva koje je, zbog rizika, ostalo bez doma i sredstava za život i koje se, zbog ugroženosti, nalazi izvan mjesta stanovanja.

Troškovi smještaja i obezbjeđenja osnovnih uslova za život stanovništva iz stava 2 ovog člana padaju na teret Crne Gore i opštine iz koje se vrši zbrinjavanje stanovništva.

4) Radiološka, hemijska i biološka zaštita

Član 81

Radiološka, hemijska i biološka zaštita obuhvata mjere i sredstva za pravovremeno otkrivanje i praćenje opasnosti od posljedica nesreća izazvanih opasnim materijama i radiološkim, hemijskim i biološkim oružjem, kao i preduzimanje mjera za zaštitu i odstranjivanje njihovih posljedica.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koji vrše djelatnost proizvodnje i skladištenja opasnih materija, prevoza, snabdijevanja vodom, proizvodnje, prometa i skladištenja životinja, lijekova i stočne hrane, zdravstvene zaštite, kao i obrazovanja, vaspitanja i socijalne zaštite, dužni su da u objektima u kojima vrše djelatnost, na uređajima i sredstvima kojima vrše djelatnost, obezbijede zaštitna sredstva i sprovode zaštitu iz stava 1 ovog člana.

5) Zaštita i spašavanje iz ruševina

Član 82

Spašavanje iz ruševina obuhvata mjere i aktivnosti za zaštitu od rušenja, izviđanje ruševine, pronalaženje zatrpanih, osiguravanje konstrukcije oštećenih i izmještenih djelova objekta radi sprječavanja dodatnog rušenja, preduzimanje mjera zaštite od dodatnih rizika, izvlačenje zatrpanih, pružanje prve medicinske pomoći i izvlačenje materijalnih dobara.

6) Zaštita i spašavanje od poplava

Član 83

Zaštita i spašavanje od poplava obuhvata regulisanje vodotoka, izgradnju zaštitnih objekata, održavanje i saniranje oštećenih djelova zaštitnih objekata, posmatranje i izviđanje stanja vodotoka i visokih brana, zaštitnih objekata i okoline, obilježavanje visinskih kota plavnog talasa, pravovremeno javljanje i obavješćavanje stanovništva ugroženog područja, sprovođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženog područja, obezbjeđivanje prelaza i prevoza preko vode, spašavanje ugroženih lica na i pod vodom, crpljenje vode iz poplavljenih objekata i izvlačenje utopljenika, obezbjeđivanje stanovništvu poplavljenih područja osnovnih uslova za život i učešće u saniranju posljedica izazvanih poplavama.

7) Zaštita i spašavanje od požara

Član 84

Državni organi, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom, učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i da stave na raspolaganje svoj alat, prevozna, tehnička i druga potrebna sredstva za gašenje i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 85

Mjere za zaštitu od požara, u smislu ovog zakona, naročito, su:

- 1) izbor lokacije i dispozicije objekata, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojima će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara;
- 2) izgradnja prilaznih puteva i prolaza;
- 3) obezbjeđenje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara;
- 4) izbor tehnoloških procesa i održavanje uređaja kojima se obezbjeđuje zaštita od požara;
- 5) zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja u objektima i prostorijama u kojima bi zbog toga moglo doći do požara;
- 6) postavljanje uređaja za automatsko javljanje o požaru, uređaja za gašenje požara i sprječavanje njegovog širenja, uređaja za mjerenje koncentracije eksplozivnih smješa (gasovi, pare i prašina) i drugih uređaja za kontrolu bezbjednosti odvijanja tehnološkog procesa;
- 7) održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara;
- 8) organizovanje osmatračke službe i obezbjeđenje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara.

Radi sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana, prostorni odnosno urbanistički plan, sa detaljnom razradom, sadrži i:

- 1) sistem objekata vodosnabdijevanja, sa primarnom i sekundarnom mrežom i odgovarajućim kapacitetima za potrebe zaštite od požara;
- 2) udaljenost između zona predviđenih za stambene i javne objekte i zona predviđenih za industrijske objekte, skladišta zapaljivih tečnosti, gasova i eksplozivnih materijala;
- 3) udaljenost između objekata različite namjene unutar industrijske zone i
- 4) širinu puteva koji omogućavaju pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta i njihovo manevrisanje za vrijeme gašenja požara.

Član 86

U prostorno-planskoj dokumentaciji za stambene objekte sa četiri i više nadzemnih etaža, za objekte namijenjene za javnu upotrebu u kojim se okuplja ili boravi, odnosno radi veći broj lica (bolnice, hoteli, pansioni, sportske i druge dvorane, robne kuće, škole, saobraćajne stanice, aerodromi i drugi slični objekti), kao i za industrijske objekte, određuju se požarni sektori.

Požarni sektor, u smislu ovog zakona, predstavlja prostor mogućeg širenja požara.

Član 87

Iz požarnih sektora u objektima iz člana 86 ovog zakona, mora biti omogućena bezbjedna evakuacija u slučaju požara, putevi evakuacije moraju imati dovoljnu propusnost i na bezbjedan način moraju biti zaštićeni od vatre i dima.

Požarni sektori određuju se na osnovu standarda i analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, požarnog rizika i materijalne vrijednosti objekta ili njegovog dijela.

Član 88

U javnim poslovnim objektima površine preko 400 m², kao i industrijskim objektima, podzemnim garažama i objektima u kojima se okuplja veći broj lica, kao i u objektima koji pripadaju kategoriji visokih objekata obavezno se izvodi stabilna instalacija za gašenje požara.

Stabilnu instalaciju za gašenje požara može da izvodi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji ispunjava uslove u pogledu tehničke i stručne opremljenosti i dobije ovlašćenje Ministarstva za izvođenje navedenih radova.

Uslovi u pogledu tehničke i stručne opremljenosti iz stava 2 ovog člana utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 89

Prije početka izgradnje ili rekonstrukcije investicionog objekta, investitor je dužan da pribavi saglasnost Ministarstva, u pogledu zaštite od požara i eksplozija na revidovanu tehničku dokumentaciju - projekat, odnosno elaborat zaštite od požara .

Za objekte iz stava 1 ovog člana za koje rješenje o lokaciji izdaje organ državne uprave nadležan za poslove izgradnje objekata, glavni projekat mora da sadrži projekat zaštite od požara, odnosno projekat zaštite od požara sa zonama opasnosti, u skladu sa planskom, odnosno tehničkom dokumentacijom.

Za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje nadležni organ opštine, glavni projekat mora da sadrži elaborat zaštite od požara.

Član 90

Odobrenje za upotrebu izgrađenog ili rekonstruisanog objekta može se izdati kada se, u skladu sa propisima o izgradnji objekata, utvrdi da su u njima obezbijeđene mjere zaštite od požara predviđene u planskoj i tehničkoj dokumentaciji.

U sastav komisije za tehnički pregled objekata obavezno se određuje i predstavnik Ministarstva.

Član 91

Radi zaštite od požara električne, ventilacione, gasne, naftovodne, toplovodne, gromobranske, poštanske, telegrafske, telefonske i druge instalacije i uređaji, kao i dimovodi, moraju se postaviti, odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obavezanim standardima, kao i uputstvima proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

Instalacije i uređaji iz stava 1 ovog člana, kao i dimovodi i ložišta, mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni.

Član 92

Zapaljive materije mogu se držati i skladištiti samo u objektima koji su za to namijenjeni ili preuređeni u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

Član 93

Otvorena vatra (otvorena ložišta, otvoreni plamen i sl), koja se koristi u tehnološkim procesima, može se upotrebljavati samo u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

Član 94

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode lako zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smješe mogu se vršiti samo u objektima ili prostorijama koji su od drugih objekata ili prostorija međusobno protivpožarno odvojeni.

Tehnološki procesi iz stava 1 ovog člana moraju biti organizovani na način da, zavisno od prirode i uslova proizvodnje, opasnost od požara bude otklonjena.

U objektima i prostorijama u kojima se vrše tehnološki procesi iz stava 1 ovog člana moraju se postaviti uređaji za automatsko javljanje o požaru, uređaji za mjerenje koncentracije zapaljivih eksplozivnih smješa i uređaji, aparati i sredstva za gašenje požara.

Član 95

Lako zapaljivi predmeti (sirovine, gotovi proizvodi, ambalaža i dr) ne mogu se smještati na udaljenosti manjoj od šest metara od objekta ili dijela objekta.

Lako zapaljivi predmeti ne smiju se smještati u potkrovljima zgrada, terasama, stepenišnom prostoru, podrumima, garažama, hodnicima i ostalim prolazima.

U objektima i prostorijama u kojima se skladište i drže lako zapaljivi predmeti moraju se obezbijediti slobodni prolazi i prilazi do uređaja za gašenje požara.

Član 96

U objektima i prostorijama u kojima se proizvode, prerađuju, koriste i drže zapaljive tečnosti, zapaljivi gasovi, eksplozivne i druge lako zapaljive materije ili se stvaraju eksplozivne smješe, zabranjeno je:

- 1) pušenje, upotreba otvorene vatre, svjetiljki sa plamenom i sredstava za paljenje;
- 2) korišćenje uređaja i instalacija koje mogu izazvati požar i eksploziju;
- 3) upotreba alata koji varniči;
- 4) korišćenje grejnih uređaja sa otvorenom vatrom, užarenim i prekomjerno zagrijanim površinama;
- 5) držanje i smještaj materijala koji je sklon samozapaljenju.

Znaci zabrane iz stava 1 ovog člana moraju se istaći na vidnom mjestu.

Član 97

Pri izgradnji ili rekonstrukciji vodovodne mreže u naseljenim mjestima obezbijediće se protočni kapacitet, pritisak i hidrantska mreža, koji su potrebni za efikasno gašenje požara, a ako se to ne može postići, voda će se obezbijediti iz bunara, rezervoara, izgradnjom pristupnih puteva do izvorišta voda ili na drugi način.

Član 98

Uvoznik, odnosno zastupnik stranog pravnog lica koje vrši djelatnost proizvodnje ili prometa uređaja, opreme i sredstava za zaštitu od požara i eksplozije dužan je da, prije njihovog stavljanja u promet, pribavi sertifikat ili drugi dokument o usaglašenosti od strane ovlaštene institucije, u smislu propisa o standardizaciji, a za opremu koja se koristi u tehnološkim i drugim procesima sa lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama dužan je da stavi na uvid uvjerenje o izvršenom ispitivanju i njihovoj usklađenosti sa domaćim propisima i standardima o zaštiti od požara i eksplozije.

Član 99

Korisnici opreme za gašenje požara dužni su da obezbijede njeno redovno ispitivanje prema uputstvima proizvođača, odnosno propisanim standardima.

Ispitivanje protivpožarnih aparata, koji se nalaze u prometu ili u upotrebi, mogu da vrše privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su za obavljanje te djelatnosti registrovani i ovlašćeni od strane proizvođača i koji imaju odgovarajuću opremu i stručni kadar u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo.

O izvršnim ispitivanjima i pregledima korisnik vodi evidenciju koja sadrži identifikacioni broj aparata, ime zaposlenog koji vrši ispitivanje i datum ispitivanja.

Član 100

Korisnik objekta u kojem je ugrađen sistem za automatsko javljanje o požaru, hidrantska mreža, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje i uređaji za sprječavanje širenja požara dužan je da obezbijedi njihovu ispravnost i funkcionalnost, kao i njihovo redovno ispitivanje, prema uputstvu proizvođača, a najmanje jednom u šest mjeseci, o čemu je dužan da vodi evidenciju.

Član 101

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da obezbijede da se zaposleni, prema posebno utvrđenom programu, upoznaju sa opasnostima od požara vezanim za poslove i zadatke na koje su raspoređeni, kao i sa mjerama i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom priručnih aparata, uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara i sa materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da najmanje jednom godišnje vrše provjeru znanja zaposlenih, u skladu sa opštim aktom iz člana 102 ovog zakona, o čemu mora postojati dokumentacija.

Član 102

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da opštim aktom utvrde mjere u vezi sa sprovođenjem i unapređenjem zaštite od požara, da odrede odgovorno lice koje je dužno da se stara o sprovođenju mjera zaštite od požara i da obezbijede da to lice bude stručno osposobljeno za uspješno vršenje poslova zaštite od požara.

Izuzetno, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1 ovog člana mogu povjeriti sprovođenje mjera za zaštitu od požara drugom privrednom društvu, preduzetniku ili pravnom licu, koji su registrovani za tu djelatnost.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1 ovog člana, polazeći do svojih uslova i potreba, a u skladu sa ovim zakonom, utvrdiće opštim aktom, naročito:

- 1) mjere zaštite od požara za tehnološke jedinice gdje postoji opasnost od požara, uz bližu razradu obaveza svakog zaposlenog u pogledu kontrole i sprovođenja propisa iz oblasti zaštite od požara;
- 2) način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, kao i dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja zaposlenih koji tu kontrolu neposredno vrše;
- 3) postupak i način upoznavanja zaposlenih prilikom stupanja na rad ili raspoređivanja na drugo radno mjesto sa opasnostima od požara vezanim za to radno mjesto, kao i način obučavanja i provjere znanja zaposlenih u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara;
- 4) prostorije, prostore i mjesta na kojima se ne smije proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorena vatra;
- 5) vrstu i količinu opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava, kao i vrijeme ispitivanja njihove ispravnosti;
- 6) zadatke i odgovornosti rukovodećih lica u vezi sa sprovođenjem mjera zaštite od požara;
- 7) odgovornost zaposlenih zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara;
- 8) obaveze zaposlenih u slučaju izbijanja požara.

Na opšti akt iz stava 1 ovog člana saglasnost daje Ministarstvo.

Član 103

Poslove protivpožarnog obezbjeđenja objekata ne može da vrši lice:

- 1) koje je osuđivano za krivično djelo protiv ustavnog uređenja, krivična djela protiv privrede i imovine, protiv službene dužnosti i vršenja javnih ovlašćenja ili za druga krivična djela učinjena iz koristoljublja i drugih nečasnih pobuda;
- 2) kojem je pravosnažnom presudom izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, dok mjera traje;

- 3) koje nije fizički i psihički sposobno za vršenje tih poslova;
- 4) koje nije završilo IV stepen stručne spreme.

Fizička i psihička sposobnost za vršenje poslova protivpožarnog obezbjeđenja objekata vrši se u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

Član 104

Zabranjeno je ložiti vatru i ostavljati zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara (u parkovima, putnim pojasevima i na drugim mjestima na kojima postoji sasušena trava, lišće i drugi lako zapaljivi predmeti i materije).

Zabrane iz stava 1 ovog člana obilježavaju se propisanim znacima.

Znake zabrane iz stava 2 ovog člana postavlja i o njihovom održavanju stara se privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice koje gazduje šumama.

Oblik, veličina i postavljanje znakova zabrane iz stava 2 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 105

Pored uslova određenih propisom o kampovanju, prostor određen za kampovanje mora ispunjavati i sljedeće uslove:

- 1) da se ne nalazi u blizini skladišta zapaljivih tečnosti i gasova;
- 2) da je, ukoliko se nalazi u šumi ili pored šume, odvojen od šume zaštitnim prosjekom širine koja ne smije biti manja od jedne i po visine najvišeg stabla od ivice prosjeka četinarske šume, odnosno polovine visine najvišeg stabla od ivice listopadne šume.

Član 106

Radi sprječavanja izbijanja i širenja požara u kampovima, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su osnovali kamp dužni su da imaju ispravne aparate za gašenje požara, burad sa vodom, sanduke sa pijeskom, potreban alat i drugu propisanu opremu.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su osnovali kamp dužni su da iz zaštitnog pojasa uklone lišće, granje, žbunje i druge zapaljive predmete i materije.

8) Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava

Član 107

Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava obuhvata pretraživanje terena i pronalaženje, odnosno slučajno pronalaženje neeksplodiranih ubojnih sredstava, obilježavanje i obezbjeđivanje terena, onespособljavanje i uništavanje svih vrsta neeksplodiranih eksplozivnih sredstava na mjestu pronalaženja, transport do predviđenog i uređenog mjesta za uništavanje i bezbjednosne mjere za vrijeme transporta.

9) Prva medicinska pomoć

Član 108

Prva medicinska pomoć obuhvata preduzimanje higijensko-epidemioloških mjera, ukazivanje prve medicinske pomoći standardnim i priručnim sredstvima na mjestu povređivanja - obolijevanja, medicinsku trijažu povrijeđenih i oboljelih i transport do najbliže zdravstvene ustanove.

10) Zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Član 109

Zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla obuhvata zaštitu životinja i proizvoda životinjskog porijekla od djelovanja prirodnih nepogoda, epizootija, epifitotija i drugih nesreća i ukazivanje prve veterinarske pomoći povrijeđenoj, oboljeloj i kontaminiranoj stoci standardnim i priručnim sredstvima na mjestu povređivanja.

11) Zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla

Član 110

Zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla obuhvata zaštitu od biljnih bolesti, epifitotnih štetočina, plevela, radiološke, hemijske i biološke kontaminacije i drugih vrsta ugrožavanja.

12) Traganje i spašavanje na moru

Član 111

Traganje i spašavanje na moru podrazumijeva obavezu pružanja svih vidova pomoći i spašavanja ugroženih lica, brodova i stvari u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 112

Traganje i spašavanje stvari u vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica je obavezno, pod uslovom da se time ne ugrožava bezbjednost i sigurnost lica, broda, čamca ili drugog plovnog objekta ili drugih sredstava koja obavljaju traganje i spašavanje.

Traganje i spašavanje stvari u stranom vlasništvu je obavezno ako se traganjem i spašavanjem otklanja nastala šteta ili se otklanjaju rizici za bezbjednost i sigurnost plovidbe.

13) Traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu

Član 113

Traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu obuhvata pružanje svih vidova pomoći i spašavanje ugroženih lica i stvari prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu, u skladu sa zakonom.

14) Asanacija terena

Član 114

Asanacija terena obuhvata pronalaženje, sakupljanje, identifikaciju, transport i sahranjivanje poginulih i umrlih lica, sakupljanje, transport i ukop poginulih i umrlih životinja, sakupljanje i uništavanje svih vrsta otpadnih i drugih opasnih materija koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju terena i objekata i asanaciju objekata za vodosnabdijevanje.

15) Tehnička zaštita lica, prostora i objekata

Član 115

Tehničkom zaštitom lica, prostora i objekata obezbjeđuju se tehnički uslovi za sprječavanje protivpravnih radnji usmjerenih prema licima, prostoru i objektima, dostavljanje informacija i

podataka posredstvom ugrađene opreme i instalacija u objektima, a u cilju sprječavanja nastanka požara, eksplozije ili drugih akcidenata i nesreća.

Organizovanje i način vršenja tehničke zaštite lica, prostora i objekata bliže se utvrđuje propisom Ministarstva.

VII. FINANSIRANJE

Član 116

Zaštita i spašavanje se finansira iz:

- budžeta Crne Gore;
- budžeta opština;
- dobrovoljnih doprinosa;
- međunarodne pomoći;
- sredstava privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika;
- ostalih izvora.

VIII. NADZOR

Član 117

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor, u okviru nadležnosti Ministarstva, vrši inspektor za zaštitu i spašavanje, u skladu sa zakonom.

Pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, inspektor za zaštitu i spašavanje ima obavezu i da:

- 1) zabrani rad komandiru službe zaštite i profesionalnim spasiocima koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom;
- 2) naredi izradu opštinskih planova, ukoliko isti nijesu donijeti u propisanom roku;
- 3) zabrani upotrebu objekta, ukoliko u istom nijesu izvedene stabilne instalacije za gašenje požara;
- 4) naredi vlasnicima objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi da uspostave i održavaju odgovarajući sistem javljanja i obavještanja;
- 5) naredi vlasnicima i korisnicima objekata da na tim objektima omoguće postavljanje instalacija i uređaja za javljanje i obavještanje;
- 6) zabrani upotrebu predmeta ili oduzme predmete od kojih prijeti neposredna opasnost izbijanja požara ili eksplozije, dok se ne preduzmu mjere da se rizik otkloni;
- 7) zabrani vršenje određenog posla u objektu, prostoriji, odnosno prostoru od koga očigledno prijeti opasnost izbijanja požara i širenja požara, ako se drugim protivpožarnim mjerama (preuređivanjem objekta ili prostorije, postavljanjem protivpožarnih zapreka i sl) neposredna opasnost ne može otkloniti;
- 8) zabrani pušenje i upotrebu otvorene vatre i svjetiljke sa otvorenim plamenom;
- 9) naredi nabavku ili zamjenu određene vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara;
- 10) naredi čišćenje određenih prostora od lako zapaljivih otpadaka čije bi paljenje moglo da prouzrokuje širenje požara na susjedne objekte;
- 11) naredi uklanjanje građevinskih i drugih prepreka, instalacija i uređaja koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzo i efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara i gašenje požara;
- 12) naredi stalnu kontrolu na mjestima gdje su smještene zapaljive materije;
- 13) naredi obilježavanje požarnih puteva i njihovo redovno održavanje;

- 14) zabrani dalje izvođenje radova, dok izvođač radova ne pribavi saglasnost u pogledu zaštite od požara i eksplozija na revidovanu tehničku dokumentaciju-elaborat zaštite od požara;
- 15) zabrani dalju gradnju objekta ukoliko u tehničkoj dokumentaciji nijesu sadržani propisani uslovi i mjere za zaštitu od požara u skladu sa planskom, odnosno tehničkom dokumentacijom;
- 16) zabrani upotrebu uređaja, sredstava i opreme koji su stavljeni u promet ukoliko uvoznik ili zastupnik stranog pravnog lica nije pribavio potrebnu dokumentaciju o usaglašenosti od strane ovlaštene institucije.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 118

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) ne omogući korisnicima javne telefonske mreže u Crnoj Gori besplatno pozivanje telefonskih brojeva za hitne intervencije, kao i broja 112, sa bilo kojeg telefonskog uređaja, odnosno Ministarstvu - OKC 112 ne dostavi podatak o telefonskom broju i o lokaciji broja sa kojeg je poziv upućen (član 23);
- 2) ne uspostavi i održava sistem javljanja i obavješćavanja građana i ne obezbijedi povezanost sistema s OKC 112 (član 24);
- 3) podatke o opasnosti odmah ne dostavi Ministarstvu kada utvrdi opasnost od nastanka vanrednog stanja (član 32);
- 4) ne izradi preduzetni plan (član 49 stav 1);
- 5) ne opremi i osposobi za djelovanje prema preduzetnom planu određeni broj zaposlenih i ne omogući njihovo učešće u operativnim jedinicama, na poziv Ministarstva, odnosno nadležnog organa opštine (član 49 stav 2);
- 6) ne obavješćava Ministarstvo o vrstama i količinama opasnih materija kojima raspolaže i drugim podacima od značaja za zaštitu i spašavanje (član 50);
- 7) u slučaju vanrednog stanja preduzetne jedinice ne stavi na raspolaganje Ministarstvu (član 51);
- 8) prije početka izgradnje ili rekonstrukcije investicionog objekta ne pribavi saglasnost Ministarstva u pogledu zaštite od požara i eksplozije na revidovanu tehničku dokumentaciju - projekat, odnosno elaborat zaštite od požara (član 89 stav 1);
- 9) tehnološke procese u kojima se koriste ili proizvode lako zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smješe ne vrši u objektima ili prostorijama koji su od drugih objekata ili prostorija međusobno protivpožarno odvojeni (član 94 stav 1);
- 10) u objektima i prostorijama u kojima se uskladištavaju i drže lako zapaljivi predmeti ne obezbijedi slobodne prolaze i prilaze do uređaja za gašenje požara (član 95 stav 3);
- 11) kao korisnik objekta u kojem je ugrađen sistem za automatsko javljanje o požaru, hidrantska mreža, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje i uređaji za sprječavanje širenja požara ne obezbijedi njihovu ispravnost i funkcionalnost, kao i njihovo redovno ispitivanje, prema uputstvu proizvođača, a najmanje jedanput u šest mjeseci i o tome ne vodi evidenciju (član 100);
- 12) ne donese opšti akt i njime ne utvrdi mjere u vezi sa sprovođenjem i unaprjeđenjem zaštite od požara, u smislu člana 102 ovog zakona;
- 13) prostor određen za kampovanje ne ispunjava uslove propisane članom 105 ovog zakona;
- 14) radi sprječavanja izbijanja i širenja požara u kampovima nema ispravne aparate za gašenje požara, burad sa vodom, sanduke sa pijeskom, potreban alat i drugu propisanu

opremu ili ako iz zaštitnog pojasa ne ukloni lišće, granje, žbunje i druge zapaljive predmete i materije (član 106).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom u iznosu od petostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 119

Novčanom kaznom od trostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) ne da na korišćenje vozila, mašine, opremu i druga materijalna sredstva, zemljište, objekte, uređaje i izvore energije potrebne za zaštitu i spašavanje u vanrednim stanjima ili ne omogući postavljanje sredstava i uređaja za posmatranje, javljanje, obavješćavanje i uzbuđivanje, u smislu člana 61 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 2) ne učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom (član 84);
- 3) loži vatru i ostavlja zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara (u parkovima, putnim pojasevima i na drugim mjestima na kojima postoji sasušena trava, lišće i drugi lako zapaljivi predmeti i materije) - (član 104 stav 1).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 120

Komandiri službe zaštite sa završenim VI stepenom školske spreme dužni su da, u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, upotpune školsku spremu u skladu sa članom 44 stav 3 ovog zakona.

Profesionalni spasioци koji nemaju odgovarajući stepen stručne spreme dužni su da, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, upotpune školsku spremu u skladu sa članom 46 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Ukoliko komandiri, odnosno profesionalni spasioци, ne upotpune školsku spremu u smislu st. 1 i 2 ovog člana, gube pravo da dalje obavljaju te poslove.

Član 121

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Planovi za zaštitu i spašavanje donijeće se u roku od šest mjeseci od donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana.

Član 122

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o zaštiti od požara ("Službeni list RCG", broj 47/92), Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Službeni list RCG", broj 57/92) i odredba člana 7 stav 2 Zakona o etažnoj svojini ("Službeni list RCG", broj 71/04).

Član 123

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-424/15

Podgorica, 29. novembra 2007. godine

Skupština Crne Gore
Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.

